

Pirkkalan ja Sastamalan vanhusneuvostojen yhteistapaaminen

4.6.2026 klo 10-12.30

Pirkkala, Viistokuja 3

Pyhäjärvi ja Vähäjärvi kokoustilat

Aikataulu

10.00 – 10.30 Kahvi, Pirkkalan tervehdys: hallintojohtaja Olli Niemi, neuvostojen esittely

10.30-11.15 TOSIKUVA-hankkeen esittely ja yhteinen keskustelu, projektipäällikkö Tiina Santala

11.15-11.20 pientä jaloittelua ja biotauko

11.20 – 12.15 Keskustelu ja keskustelun purku

12.15-12.30 Ajatukset yhteistyöstä jatkossa?

- Jaetaan osallistujat kahteen ryhmään, käydään ryhmissä keskustelu kahdesta kysymyksestä, aikaa noin 30 minuuttia. Sen jälkeen yhteinen purkukeskustelu.

Sastamalan vanhusneuvosto

- Eläkeliiton Vammalan yhdistys ry: Arja Järveläinen
- Eläkeliiton Kiikoisten yhdistys ry: Anja Aalto
- Eläkeliiton Suodenniemen yhdistys ry: Päivi Jankeri
- Eläkeliiton Mouhijärven yhdistys ry: Heimo Hanhilahti, pj
- Eläkeliiton Äetsän yhdistys ry: Pauli Pietilä
- Sastamalan eläkkeensaajat ry: Aarne Järvenpää
- Vammalan eläkkeensaajat ry: Mirja Kannisto
- Mouhijärven eläkkeensaajat ry: Terttu Kaasalainen, varalla Timo Laine
- Kiikan eläkkeensaajat ry: Margit Hellsten
- Sastamalan kristilliset eläkeläiset ry: Maiju Vuorenoja
- Sastamalan seniorit ry: Pentti Vehviläinen
- Sastamalan ev.lut. seurakunta: Heidi-Maria Heikkilä
- Kaupunginhallituksen edustaja: Mirva Iso-Kukkula
- Sastamalan kaupunki:
  - Konserni- ja elinvoimapalvelut/hyvinvointi Mervi Saari, sihteeri
  - Tekninen toimi Elias Tepsa
  - Sivistyspalvelut/kulttuuripalvelut Päivi Mäki-Kerttula
  - Sivistyspalvelut/liikuntapalvelut Maija Lyytikäinen

Vanhusneuvoston toimikausi 2025-2027

Tavoite 1: Vanhuspalvelulain toteutumisen seuranta ja ikääntyneiden huomioiminen kaupungin toimialojen päätöksenteossa ja suunnitelmissa.

- Toimenpiteet: yhteistyömuotojen vahvistaminen kaupungin hallinnon ja päättäjien kanssa, jotta vanhusneuvoston osallisuus päätösten suunnittelussa vahvistuu, Sastamalan vanhusneuvoston kokouksissa käsitellään Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvostossa käsitellyt keskeiset asiat vakiopykälänä, aloitteet ja lausunnot ikääntyvää väestöä koskevissa asioissa.

Tavoite 2: Kuntalaisten tiedottaminen vanhusneuvoston toiminnasta

- Toimenpiteet: tiedotetaan vanhusneuvoston toiminnasta Pirkanmaan hyvinvointialueen lähitoreilla ja kaupungin verkkosivuilla (ml. Pöytäkirjat), tiedonkulun käytänteet neuvostosta järjestöihin ja toisinpäin, vanhusneuvoston toripäivä 08/2026, seniorimessut

Ajankohtaisia teemoja toimikaudella

- kulttuurihyvinvointi (TOSIKUVA-hanke), ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma (vanhuspalvelulaki § 5), ikääntyneiden kaatumisen ehkäisy, osallistuva budjetointi, ikäystävälliset kylät/Pirkan kylät ry ja ikäystävälliset asuinympäristöt/maankäyttö, asuntojen korjausneuvonta, saavutettavat digipalvelut, paikallisliikenne

PIRKKALAN VANHUSNEUVOSTO

- Ikivihreät Eläkeläiset ry: Leena Hulkkonen (puheenjohtaja)
- Pirkkalan Eläkeläiset ry: Rauno Lehtinen (varapuheenjohtaja)
- Pirkkalan Eläkkeensaajat ry: Soili Puustinen
- Eläkeliitto Pirkkala - Nokia: Lea Rastas
- Pirkkalan kansalliset seniorit ry: Pertti Niemi
- Vapaan haun kautta: Leena Valaja
- Vapaan haun kautta: Helena Lindqvist
- Kunnanhallituksen edustaja: Katri Virkkunen
- Pirkkalan kunta:
  - Hyvinvointipäällikkö Elina Torro
  - Kulttuurituottaja Katri Kaitajärvi
  - Vanhusneuvoston sihteeri Kati Tuokkola

TOIMINTA 2025 - 2027

Esimerkkejä toiminnasta:

- Kaavalausunnot
- Hyvinvointisuunnitelman kommentointi
- Talousarvion painopisteiden kommentointi
- Tutustuminen kunnan eri palveluihin
- Vanhustenviikon suunnittelu ja toteutus
- Meidän Pirkkala -tapahtumaan osallistuminen
- Kohtaamispaikkatoiminnan virittäminen
- Osallistuminen esteettömyyskävelyihin

Painopisteitä tulevaan:

- Ikääntyneiden kohtaamispaikkojen varmistaminen Pirkkalassa
- Monipuolisten liikuntamahdollisuuksien varmistaminen
- Yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Esteettömän ja yhteisöllisen asumisen vahvistaminen

Toimintakykyä ja osallisuutta etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä

Pirkkalan ja Sastamalan
vanhusneuvostot

4.6.2026

Projektipäällikkö Tiina Santala
tiina.santala@tampere.fi

Toimintakykyä ja osallisuutta etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä -hanke

- Hankekausi 1.1.2026 – 31.10.2028
- Toteutus STM:n myöntämällä Terveysten edistämisen määrärahalla
- Koko hankkeen budjetti 667 000 €
- Tampereen kaupunki on hankkeen päätoteuttaja
- Hankkeen osatoteuttajina mukana Pirha, Tamk, Sastamala, Pirkkala ja Nääsville ry
- Yhteistyökumppaneina mukana vanhusneuvostot, järjestöt, seurakunnat, yhteisöt, oppilaitokset jne.

Toimintakykyä ja osallisuutta etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä projektin kohderyhmät

- Kotona asuvat iäkkäät, jotka kokevat yksinäisyyttä tai heikkoa osallisuuden kokemusta ja/tai tarvitsevat osallistumisen tukea
- Ikääntyneet miehet Pirkanmaalla
- Ammattilaiset sekä vapaaehtoiset, jotka työskentelevät edellä mainittujen kohderyhmien parissa

Hankkeen tavoitteet

Toimijoiden verkostoista on muodostunut ekosysteemi tukemaan ja kehittämään ikääntyneiden osallisuutta

→ Tampere, Sastamala, Pirkkala, Pirha

Kulttuurihyvinvoinnin ja osallistumisen tukemisen osaaminen on lisääntynyt

→ Tamk

Osallistumisen tuen ratkaisuja on kehitetty ja otettu käyttöön

→ kunnat, NääsVille ry, Pirha

Kohtaamispaikkojen verkosto mahdollistaa aktiivisen osallistumisen

→ Kaikki toimijat

Hyvinvointilähete on käytössä kaikissa Pirkanmaan hyvinvointialueen kunnissa

→ Pirha

Osallistumisen esteet Tampereella

- Ympäristö
- Julkinen liikenne
- Kustannukset
- Tilojen puute
- Kaverin puute
- Viestinnän saavutettavuus ja digitaitojen puute
- Toimintakyky

Ympäristö osallistumisen esteenä

Kodin ulkopuolella liikkuminen apuvälineen turvin on haastavaa

"Talvikeleillä hankala mennä bussiin, koska voi olla lunta aurattu huonosti ja liukastuminen pelottaa"

"Pitäisi olla penkkejä matkalla, jotta voi välillä huilata."

"Rollaattori muuttaa asioita. On pitänyt lopettaa harrastuksia, esim. konsertit Tre-talossa."

Julkisen liikenteen kulkuneuvoissa liikkuminen on apuvälineen kanssa haastavaa

"Bussissa kuljettajan pitäisi huomioda ettei lähde liikkeelle ennen kuin kaikki istuu."

"Bussissa ei ole paikkaa rollaattorille."

"Bussi jää kauas rotvallin reunasta, jolloin on vaikea poistua bussista."

Julkinen liikenne osallistumisen esteenä

Julkisen liikenteen aikataulut osallistumisen esteenä

"Huonot bussiyhteydet iltaisin ja bussit on melkein aina täynnä."

"Palvelubussi kulkee vain päiväaikaan."

Julkisen liikenteen reitit osallistumisen esteenä

"Palilla ei pääsee kulttuurin pariin."

"Julkisilla ei pääse kulkemaan luontokohteeseen, kuten arboretumiin."

"Pitäisi olla paremmat kulkuyhteydet lähitoureille."

Kustannukset osallistumisen esteenä

Liikunta- ja kulttuuripalveluiden kustannukset osallistumisen esteenä

"Teatteri on kallista ja eläkeläisalennus vain pieni."

Kulkemisen kustannukset osallistumisen esteenä

"Viikinsaarella olisi tanssia ja nuotiopaikka, mutta lippu sinne maksaa 15 euroa."

"Sote-taksi oikeutta ei enää saa, taksilla kulkeminen on kallista."

Tilojen puute osallistumisen esteenä

Sopivia tiloja omaehtoiseen toimintaan tai ohjattuun toimintaan ei ole

"Tarvittaisiin vain tila, jossa voi kokoontua ja keittää kahvia."

"Käsitöiden tekemiseen ei ole tarvittavia tiloja."

"Kauksunkulman toiminta on hyvää, mutta tila on liian pieni."

Tilojen vuokraaminen on haastavaa

"Erään hankkeen jälkeen tilojen vuokra oli liian kallis. Tulisi turvata tilojen käytön jatkuvuus myös hankkeen jälkeen."

"Tilojen käytössä määräyksiä, joita pitäisi keventää."

Kaverin puute osallistumisen esteenä

Ystävätoiminnan koordinointi puuttuu

"Ystävätoimintaa ei koordinoita riittävästi."

Ilman kaveria ei tule osallistuttua

"Konserttiin haluaisin, mutta yksin ei uskalla kaupungissa kulkea."

"Ilman saattajaa ei uskalla lähteä kotoa."

"Jäin yksin puolison kuollessa, mutta löysin ystävän, jonka kanssa kulkea. Se muutti elämäni."

Saavutettavan viestinnän puute ja digitaidot osallistumisen esteenä

Tiedon saavutettavuus osallistumisen esteenä

"Kaikenlaisia tapahtumia on, mutta niistä ei saa tietoa."

Kohdennetun viestinnän puuttuminen

"Selkokielellä tiedotus, jotta muunkielinenkin ymmärtää."

"Tietoa pitäisi olla eläkkeelle jäädessä ja paikkakunnalta toiselle muuttaessa."

Digitaitojen puute vaikeuttaa osallistumista

"Lippuja tapahtumiin myydään vain netissä."

"Avuton olo, kun ei osaa käyttää nettiä"

Fyysinen toimintakyky osallistumisen esteenä

Sairaudet rajoittavat osallistumista

"Pitäisi saada polveen tekonivel, jotta pääsisi taas kulkemaan"

"En enää lähde, kun näkö on heikentynyt"

Toimintakyky rajoittaa osallistumista

"Kunto ei riitä vaeltamaan luonnossa."

"Jos liikuntakyky säilyy, niin suuria esteitä ei ole"

Kiitos.

Ryhmäkeskustelut

1. Kulttuuriin osallistumisen esteet

Ikäihmisten kulttuuriin osallistumisen esteitä on määritelty TOSIKUVA-hanketta edeltävässä vaiheessa. Todettuja esteitä ovat seuraavat:

- Ympäristö
  - Julkinen liikenne
  - Kustannukset
  - Tilojen puute
  - Kaverin puute
  - Viestinnän saavutettavuus ja digitaitojen puute
-
- Mitkä näistä esteistä ovat mielestänne isoimpia omassa kunnassanne? Vai onko jotakin muuta estettä sille, että ikäihmiset eivät osallistu kulttuuritoimintaan?

2. Eroavaisuudet ja yhtäläisyydet

- Pirkkalan kunta ja Sastamalan kaupunki ovat erityyppisiä kuntia. Toinen on maaseutumainen ja pinta-alaltaan laaja kunta ja toinen on pinta-alaltaan pieni ja kaupunkimainen kunta ison kaupungin kupeessa.
- Millaisia eroavaisuuksia ja toisaalta yhtäläisyyksiä on osallistumisen esteissä näissä kunnissa?

Yhteenvedo ryhmätöistä

- Yhteisesti tunnistimme neljä keskeistä merkittävintä osallistumisen estettä:
  - Kaverin puute
  - Kulkeminen
  - Kustannukset
  - Viestinnän saavutettavuus ja digitaitojen puute
- Lisäksi esteiksi, jotka puuttuivat listalta, tunnistettiin:
  - Asenne: oma halu osallistua puuttuu syystä tai toisesta tai suhtautumistapa on negatiivinen
  - Ei ole ikääntyville sopivaa tarjontaa siinä harrastusmuodossa, jota haluaisi kokeilla tai jota on harrastanut nuorempana. Ikääntynyt voi ehkä kokea olonsa kömpelömmäksi, mutta haluaisi silti harrastaa edelleen haastaviakin lajeja (esimerkkinä taekwondo, miekkailu jne.)
- Pirkkalan ja Sastamalan eroavaisuudet ja yhteneväisyydet:
  - Samaa mieltä merkittävimmistä osallistumisen esteistä.
  - Pohdinnassa oli onko maaseudulla enemmän yhteisöllisyyttä kuin tiiviisti asutussa kunnassa. Osa ajatteli, että maaseudulla yhteisöllisyys syntyy helpommin, kun taas osa ajatteli, että tiiviisti asutussa kunnassa voi olla yhteisöllisyyttä paljonkin esim. kerrostalojen kerhohuoneilla.
  - Sastamalassa ajokortti tai ajokortillinen läheinen on tärkeä osallisuuden mahdollistaja. Kulkeminen on haaste silloin, kun julkista liikennettä ei ole. Vapaaehtoisen kanssa osallistumista voi haastaa esimerkiksi juurikin kuljetuksista/kuljettamisesta sopimisen käytänteet. Pitkien välimatkojen kunnassa myös matkakustannukset lisäävät osallistumisen kustannuksia.
  - Lopuksi todettiin, että iso haaste on saada yhteiseen toimintaan mukaan yksinäiset ikäihmiset, jotka eivät syystä tai toisesta lähde kotoa liikkeelle. Haluakin osallistumiseen ehkä olisi, mutta ei vain tule lähdettyä. Todettiin, että kerrostalossa on koettu hyväksi käydä ovella tervehtimässä, kun tiedetään että on muuttanut esim. uusi asukas. Erilaisen etsivän työn toteuttamiselle nähtiin olevan tarvetta.

KIITOS

Jatketaan yhteistyötä 😊

PIRKKALA
